

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет культури і мистецтв
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені Івана Карпенка-Карого
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Рівненський державний гуманітарний університет

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

27–28 березня 2025 р.

Київ 2025

Редакційна колегія: Бенюк Богдан Михайлович — професор, народний артист України; Виткалов Сергій Володимирович — доктор культурології, професор; Годованюк Тетяна Леонідівна — докторка педагогічних наук, професорка; Зузяк Тетяна Петрівна — докторка педагогічних наук, професорка; Кириленко Катерина Михайлівна — докторка педагогічних наук, професорка; Коломієць Алла Миколаївна — докторка педагогічних наук, професорка; Котляренко Світлана Василівна — кандидатка філологічних наук, доцентка, редакторка; Кундереви́ч Олена Вікторівна — кандидатка філософських наук, доцентка; Мартинюк Михайло Тадейович — доктор педагогічних наук, професор, Дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України; Соловей Віктор Володимирович — кандидат педагогічних наук, доцент; Терешко Інна Григорівна — кандидатка педагогічних наук, доцентка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 12 від 26 лютого 2025 р.)*

Філософія культурно-мистецької освіти : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 27–28 бер. 2025 р. Київ, 2025. 208 с.

ISBN 978-966-602-364-6

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність та оригінальність поданого тексту, за правильне цитування джерел та посилання на них, а також за інші відомості, що містяться в тезах.

Роботи авторів, які не мають наукового ступеня (вченого звання), узгоджені та затверджені науковими керівниками.

Тези репрезентують погляди авторів тексту, які можуть не збігатися із позицією упорядників та редакторів.

ЗМІСТ

Ашихміна Н. В.	Антропологічні засади підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до дистанційного навчання учнів початкової школи	10
Балалаєва О. Ю.	Освіта як категорія медіатем	13
Биркович Т. І.	Запровадження інклюзивної практики в мистецьку освіту	16
Бойко І. М.	Специфіка підготовки піаністів-концертмейстерів у закладах вищої освіти	19
Васильєв С. С.	Освітньо-творчий ступінь доктора мистецтва в дзеркалі доповідей про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства	22
Гардабхадзе І. А.	Гуманізація віртуалізації на шляху еволюції філософії дизайн-освіти	27
Городничий Ю. І.	Особливості формування сценічно-образної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти	31
Данилевич Н. С.	Переваги і недоліки змішаної форми навчання та їх вплив на залученість студентів	34
Даниленко О. А., Абдулаєва М. Ш.	Освітній аудит як інструмент управління якістю сучасної освіти	37
Діденко М. С.	Психологічні бар'єри в освіті дорослих: софобія	40

**Ашихміна
Наталія Віталіївна**

кандидатка педагогічних наук,
доцентка, завідувачка кафедри
вокально-хорової підготовки,
Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
ORCID: 0000-0001-8843-5217

АНТРОПОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

В умовах сучасного світу, де технології розвиваються стрімко, а учні все більше інтегруються в інформаційно-насичене середовище, питання підготовки педагогів до дистанційного навчання стає надзвичайно актуальним. Це стосується і майбутніх учителів музичного мистецтва, які повинні бути готовими до навчання дітей в умовах онлайн-занять, забезпечуючи не лише якісне набуття знань, але й розвиток культурних, емоційних та творчих компетентностей у своїх учнів. Однак, не менш важливими є антропологічні засади цієї підготовки, оскільки вони допомагають у формуванні педагогічної майстерності, що виражається у врахуванні індивідуальних особливостей кожного з учнів, вибору вектору їхнього психоемоційного та культурного розвитку, що стає основою для успішного навчання в цифровому середовищі.

Антропологія, як наука про людину, розвивалась протягом століть, викристалізуючи методологічні основи для багатьох галузей, зокрема педагогіки. Педагогічна антропологія, яка поєднує в собі аспекти соціальної, психологічної та культурної антропології, є важливою складовою підготовки педагогів, адже вона сприяє розвитку особистості через розуміння її глибинних психологічних і культурних потреб.

У межах педагогічної антропології розглядаються проблеми взаємодії людини з її оточуючим середовищем, розвитку особистості в соціокультурному контексті, формування свідомості та моральних цінностей індивіда. Важлива роль в антропологічному педагогічному процесі надається такій теорії, як природовідповідність Ян Амоса Коменського, а також гуманістичному принципу Костянтина Ушинського, які корелюють із сучасними підходами до навчання і виховання [1]. Ці методологічні основи сприяють ефективній організації професійної підготовки майбутніх

учителів музичного мистецтва через векторування на створення під час здійснення реальної фахової діяльності умов для розвитку творчого потенціалу учнів, зберігаючи індивідуальність кожного з вихованців та забезпечуючи емоційний комфорт, що є особливо важливим у процесі дистанційного навчання.

Окреслимо деякі антропологічні засади музично-педагогічної діяльності в умовах дистанційного навчання учнів початкової школи.

Нині вчителі музичного мистецтва повинні не лише володіти професійними знаннями, але й бути здатними працювати з учнями, враховуючи їхні індивідуальні психологічні та фізіологічні особливості. Антропоцентризм у педагогічній діяльності передбачає, що вчитель орієнтується на потреби, інтереси та запити учнів, а не лише на виконання навчальної програми. Це особливо стосується педагогів у галузі музичного мистецтва, адже вони повинні враховувати особливості емоційного та культурного розвитку дітей, їхні інтелектуальні та творчі здібності.

Під час дистанційного проведення уроків музичного мистецтва з учнями початкової школи важливо створити атмосферу, у якій діти відчуватимуть себе комфортно та підтримано, навіть через екран. Майбутні вчителі музичного мистецтва повинні бути здатними використовувати новітні, зокрема комп'ютерні, технології так, щоб вони не перетворювалися лише в засоби передавання інформації, а допомагали створювати ефективну і продуктивну взаємодію між педагогом й учнями [2]. Це сприяє розвитку в дітей упевненості в собі, покращенню психоемоційного стану, а також соціалізації та адаптації до швидко змінюваного цифрового середовища.

Не менш важливою складовою музично-педагогічної діяльності є створення морально-емоційного фону, який формує позитивне середовище для навчання. В умовах дистанційного проведення уроків музичного мистецтва важливо зберігати саме таку атмосферу, адже відсутність безпосереднього контакту з учителем може вплинути на емоційне сприйняття художньо-освітньої інформації учнями. Педагог повинен бути здатним організовувати уроки таким чином, щоб діти відчували підтримку, були захоплені освітнім процесом та розвивали свої творчі здібності. Для цього майбутніх учителів музичного мистецтва слід готувати до використання різноманітних методів та засобів, які б сприяли емоційному захопленню навчанням, навіть у межах онлайн-занять.

Педагогічний професіоналізм сьогодні вимагає від учителів щирої «закоханості» у свою справу, постійного самовдосконалення та бажання розвивати своїх учнів. Кожен урок музичного мистецтва повинен бути

не формальним переданням знань, а процесом, що надихає дітей на творчість, пошук нових рішень, розвиває їхні навички самостійного мислення. Використання музичних технологій у дистанційному навчанні відкриває нові можливості для реалізації цих завдань.

Важливою складовою музично-педагогічної діяльності є індивідуальний підхід до кожного учня, що особливо актуально в умовах дистанційного навчання. Майбутні вчителі музичного мистецтва повинні опанувати методи та форми роботи, що відповідають індивідуальним потребам і здібностям учнів. Це надасть можливість кожній дитині знайти своє місце в освітньому процесі та досягти максимальних результатів. Індивідуальний підхід сприяє розвитку творчих здібностей, формуванню особистої відповідальності за навчальні досягнення, а також залучає до самопізнання, рефлексії та саморозвитку.

Емоційний підйом є важливою складовою процесу навчання музичного мистецтва, особливо для учнів початкової школи. Він сприяє розвитку впевненості дітей у своїх силах, підвищує самооцінку та стимулює інтелектуальні інтереси. Під час дистанційного навчання вчитель музичного мистецтва повинен бути здатним створювати емоційно позитивну атмосферу, навіть за відсутності фізичного контакту. Це забезпечується через цікаве подання матеріалу, використання візуальних та аудіовізуальних технологій, а також через активне залучення учнів до процесу навчання.

Отже, підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до дистанційного навчання учнів початкової школи є важливим завданням, яке вимагає від студентів не лише опанування певних професійних знань і вмінь, але й глибокого розуміння антропологічних засад музично-педагогічної діяльності. Врахування індивідуальних особливостей учнів, створення комфортного художньо-освітнього середовища, «закоханість» у свою викладацьку справу, налагодження емоційного контакту — ці чинники стають основою для успішного навчання дітей в умовах дистанційного навчання. Антропоцентризм у музично-педагогічній діяльності є ключем до формування гармонійної особистості учнів, здатних до саморозвитку та самовизначення в сучасному світі.

Список використаних джерел:

1. Богуш А. М. Становлення і розвиток педагогічної системи К. Д. Ушинського. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського : Педагогічні науки*. 2017. № 1. С. 7–12.

2. Варнавська Л. Комп'ютерні технології та їх застосування у підготовці та проведенні уроків музичного мистецтва в загальноосвітній школі. *Inter Conf.* 2021. № 48. С. 255–257. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/10844> (дата звернення: 18.02.2025).

**Балалаєва
Олена Юріївна**

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри філософії
та міжнародної комунікації,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
ORCID: 0000-0002-2675-5554

ОСВІТА ЯК КАТЕГОРІЯ МЕДІАТЕМ

У філософії категоризацію розглядають як метод віднесення пізнаваного об'єкта до певного класу або категорій. Цей метод надзвичайно важливий і в медіакомунікаціях, де діють певні стандарти для ідентифікації, класифікації, пошуку, зберігання, маршрутизації контенту та управління цифровими ресурсами. Одним із таких стандартів, розроблених Міжнародною радою з питань преси та телекомунікацій, є *Media Topics*, сфокусований на категоризації тексту [1]. У вузькому значенні, під категоризацією розуміють процес ідентифікації тексту за його ознаками, на основі яких текст відноситься до певної групи текстів у текстовому просторі.

Media Topics є таксономією, або контрольованим словником, у якому передбачено використання заздалегідь визначених понять, що були попередньо відібрані розробниками, на відміну від словників природної мови, які не мають таких обмежень. Таксономія організована за ієрархічним принципом. На найвищому рівні розташовано 17 тем, одним з яких є *Education* «Освіта», що охоплює «всі аспекти поширення знань» [2].

Медіатема «Освіта» має 22 підпорядковані об'єкти: 12 — на другому рівні та 10 — на третьому. До кожного поняття в таксономії наведено стисле визначення. Так, до понять другого ієрархічного рівня належать такі:

- 1) *curriculum* «навчальна програма» — курси, які пропонує заклад освіти, та регулювання цих курсів;
- 2) *educational grading* «освітнє оцінювання» — оцінювання досягнень студента за тест, завдання або курс, а також політика та методи, пов'язані з виставленням цих оцінок;